

Z.W. MEDGAZ

54-212 Wrocław
Ul. Małopanewska 3/21
NIP: 894-126-29-08
TEL: +48 601912719
EMAIL: andrzejkochan@gmail.com

nazwa inwestycji	Rozbudowa budynków Ortopedyczno-Rehabilitacyjnego Szpitala Klinicznego im. W. Degi wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną oraz zagospodarowaniem terenu wokół obiektu
adres	ul. 28 Czerwca 1956r. 135/147, 61-545 Poznań
inwestor	Ortopedyczno-Rehabilitacyjny Szpital Kliniczny im. Wiktora Degi Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu ul. 28 Czerwca 1956r. 135/147, 61-545 Poznań
jednostka projektowa	Z.W. MEDGAZ Andrzej Kochan ul. Małopanewska 3/21 54-212 Wrocław NIP: 894-126-29-08
faza	PROJEKT WYKONAWCZY ZAMIENNY
branża	GAZY MEDYCZNE
ZESPÓŁ AUTORSKI	
Projektant	mgr inż. Andrzej Kochan upr. nr 84/76/Wwm
data	20.03.2025

SPIS TREŚCI

1	CZĘŚĆ FORMALNA	3
1.1	Oświadczenie projektanta.....	3
1.2	Uprawnienia projektanta	4
1.3	Przynależność projektanta do Izby Budownictwa	5
2	DANE OGÓLNE	6
2.1	Podstawa opracowania	6
2.2	Wymagania dotyczące realizacji dostawy wraz z montażem wyrobu medycznego - instalacji gazów medycznych	7
2.2.1	Klasyfikacja instalacji gazów medycznych jako wyrobu medycznego	7
2.2.2	Wymagania dotyczące Wykonawcy	7
2.2.3	Proces nadania znaku CE dla wyrobu medycznego	7
2.3	Przedmiot opracowania	8
2.4	Zakres opracowania	8
2.4.1	Opis zmian uzgodnionych z inwestorem w stosunku do projektu wykonawczego część: Instalacje Sanitarne, Tom 5 – przekazanego do realizacji robót	8
2.5	Ciśnienie w instalacjach gazów medycznych	9
3	SPECYFIKACJA TECHNICZNA ELEMENTÓW INSTALACJI GAZÓW MEDYCZNYCH	9
3.1	Rurociągi gazów medycznych.....	9
3.2	Zawory odcinające	10
3.3	Strefowe zespoły kontrolne SZK	10
3.4	Punkt zasilania awaryjnego	11
3.5	Sieć zewnętrzna sprężonego powietrza p=5 bar oraz 8 bar	11
3.6	Oznakowanie instalacji	12
4	BADANIA INSTALACJI GAZÓW MEDYCZNYCH, SYSTEMÓW ZASILAJĄCYCH ORAZ SYSTEMÓW ALARMOWYCH	12
4.5	Badania instalacji gazów medycznych przy zaślepionych punktach poboru przed zakryciem 13	13
4.6	Końcowe badania instalacji gazów medycznych	13
5	WYTYCZNE DLA INNYCH BRANŻ	14
6	WYTYCZNE OBSŁUGI INSTALACJI GAZÓW MEDYCZNYCH	14

SPIS RYSUNKÓW

Rys. nr GMz-01 – Rzut poziomym -1

Rys. nr GMz-02 – Rzut poziomym 0

Rys. nr GMz-03 – Rzut przebiegu instalacji AIR i AIR 8

Rys. nr GMz-04 – Plan sytuacyjny – sieć O₂, AIR i AIR 8

Rys. nr GMz-05 – Profil podłużny sieci zew. O₂, AIR i AIR 8

1 CZĘŚĆ FORMALNA

1.1 Oświadczenie projektanta

Oświadczam, że niniejsza dokumentacja projektowa – „Projekt Wykonawczy Zamienny instalacji gazów medycznych” dotycząca inwestycji „Rozbudowa budynków Ortopedyczno-Rehabilitacyjnego Szpitala Klinicznego im. W. Degi wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną oraz zagospodarowaniem terenu wokół obiektu” jest wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej zgodnie z art. 20. ust. 4. Ustawy z dnia 7. lipca 1994 r. - Prawo Budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. Poz. 682) oraz Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/745 z dnia 5 kwietnia 2017 r. w sprawie wyrobów medycznych, zmiany dyrektywy 2001/83/WE, rozporządzenia (WE) nr 178/2002 i rozporządzenia (WE) nr 1223/2009

1.2 Uprawnienia projektanta

URZĄD WOJEWÓDZTWA WROCŁAWSKIEGO
I MIASTA WROCŁAWIA
Wydział Gospodarki Przestrzennej
i Ochrony Środowiska
Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1

Wrocław, dnia 16. lutego.....1976 r

Nr 84/76/Wwm.....

STWIERDZENIE PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO

do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

Na podstawie § 4 ust. 2, § 7..... i § 13 ust. 1
pkt 4 lit. b.... rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i
Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975 r. w sprawie samodziel-
nych funkcji technicznych w budownictwie /Dz.U.Nr 8, poz.46/
stwierdza się, że

Obywatel ..... Andrzej Janusz KOCHAN .....
..... magister inżynier urządzeń sanitarnych .....
urodzony dnia ... 20 marca 1949 r ..... w Opolu .....
posiada przygotowanie zawodowe upoważniające do wykonywania samo-
dzielnej funkcji inżyniera w specjalności instalacyjno-inżynierskiej
w zakresie instalacji sanitarnych.....
Obywatel mgr inż. Andrzej Janusz KOCHAN jest upoważniony do:

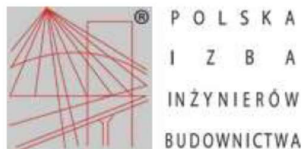
1. sporządzania projektów instalacji sanitarnych,
2. w budownictwie osób fizycznych - do kierowania, nadzorowania i kon-
trolowania budowy, kierowania i kontrolowania wytwarzania konstruk-
cyjnych elementów instalacji oraz oceniania i badania stanu tech-
nicznego instalacji sanitarnych.

Pieczęć urzędowa

Otrzymuje:

Ob. mgr inż. Andrzej Janusz Kochan
/strona/
54-212 Wrocław, Małopanewska 3 m 21

1.3 Przynależność projektanta do Izby Budownictwa

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:
DOŚ-JZT-TL8-ACU *

Pan Andrzej Janusz Kochan o numerze ewidencyjnym DOŚ/IS/3374/01
adres zamieszkania ul. Małopanewska 3/21, 54-212 Wrocław
jest członkiem Dolnośląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane
ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.
Niniejsze zaświadczenie jest ważne od 2025-01-01 do 2025-12-31.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2024-12-17 roku przez:

Marek Kalinski, Zastępca Przewodniczącego Rady Dolnośląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Zgodnie z art. 78¹ K.c.

§ 1. Do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej wystarczy złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go
kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

§ 2. Oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej.

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na
stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.piib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów
Budownictwa.

2 DANE OGÓLNE

2.1 Podstawa opracowania

Podstawę opracowania stanowią:

- zlecenie inwestora z opisem zakresu zmian
- projekt wykonawczy Tom 5 część: Instalacje Sanitarne rozdz. 5 opracowany przez jednostka projektowa CDF Architekci Sp. z o.o. Sp. k. ul. Grunwaldzka 34 A, 60-786 Poznań oraz UCEES Sp. z o.o. Sp. k. ul. Krasickiego 36a/4b, 30-503 Kraków udostępniony przez Zamawiającego
- analiza ryzyka dla wyrobu medycznego wg ISO 14971
- analiza ryzyka dla procesu projektowania wg ISO 13485
- literatura techniczna
- karty techniczne urządzeń i armatury zastosowanych w niniejszym projekcie
- ustalenia z Inwestorem w zakresie projektowanej inwestycji
- właściwe dla tematu Polskie Normy i akty prawne, w szczególności:
  - Ustawa z dnia 07 kwietnia 2022 r. o wyrobach medycznych
  - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 lutego 2016 r. w sprawie wymagań zasadniczych oraz procedur oceny zgodności wyrobów medycznych
  - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 listopada 2010 r. w sprawie sposobu klasyfikowania wyrobów medycznych
  - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (wraz ze zmianami z dnia 17 stycznia 2022 r.)
  - Prawo budowlane (Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. z późniejszymi zmianami)
  - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/745 z dnia 5 kwietnia 2017 r. w sprawie wyrobów medycznych, zmiany dyrektywy 2001/83/WE, rozporządzenia (WE) nr 178/2002 i rozporządzenia (WE) nr 1223/2009 oraz uchylecia dyrektyw Rady 90/385/EWG i 93/42/EWG
  - Norma **PN-EN ISO 7396-1:2016** Systemy rurociągowo do gazów medycznych – część 1: Systemy rurociągowo do sprężonych gazów medycznych i próżni
  - Norma **PN-EN ISO 9170-1: 2020-12** Punkty poboru dla systemów rurociągowych do gazów medycznych -- Część 1: Punkty poboru sprężonych gazów medycznych i próżni
  - Norma **PN-EN 13348:2016-09** Miedź i stopy miedzi. Rury miedziane okrągłe bez szwu do gazów medycznych lub próżni
  - Norma **PN-EN 1254-1:2021-10** Miedź i stopy miedzi -- Łączniki instalacyjne -- Część 1: Łączniki do rur miedzianych z końcówkami do kapilarnego lutowania miękkiego lub twardego
  - Norma **PN-EN ISO 14971:2020-05** Wyroby medyczne – Zastosowanie zarządzania ryzykiem do wyrobów medycznych
  - Norma **PN-EN ISO 13485:2016-04** Wyroby medyczne – Systemy zarządzania jakością – Wymagania dla celów przepisów prawnych
  - Norma **PN-EN ISO 20417:2021-10** Wyroby medyczne -- Informacje dostarczane przez wytwórcę
  - Norma **PN-EN ISO 15223-1:2022-01** Symbole do stosowania na etykietach wyrobów medycznych, w ich oznakowaniu i w dostarczanych z nimi informacjach – Część 1: Wymagania ogólne
  - Norma **PN-EN ISO 15001:2011** Urządzenia do anestezji i oddychania - Przydatność do stosowania z tlenem

- o Norma **PN-EN 62366-1:2015-07 + AC:2016-02 + AC:2018-08 + A1:2021** Urządzenia medyczne – Zastosowanie inżynierii użyteczności do urządzeń medycznych
- o Norma **PN-EN ISO 10993-1:2021-06** Biologiczna ocena wyrobów medycznych -- Część 1: Ocena i badanie w procesie zarządzania ryzykiem.
- o Norma PN-EN 60601-1:2011 + A1:2014-02 + A12:2014-12 + AC1:2015-01 Medyczne urządzenia elektryczne – Część 1: Wymagania ogólne dotyczące bezpieczeństwa podstawowego oraz funkcjonowania zasadniczego
- o Norma PN-EN 60601-1-6:2010 + A1:2015-09 Medyczne urządzenia elektryczne -- Część 1-6: Wymagania ogólne dotyczące bezpieczeństwa podstawowego oraz funkcjonowania zasadniczego -- Norma uzupełniająca: Użyteczność
- o Norma **PN-EN ISO 13585:2012 + Ap1:2017-04** Lutowanie twarde – Kwalifikowanie lutowaczy i operatorów lutowania twardego
- o Norma **PN-EN ISO 17672:2016-12** Lutowanie twarde spoiwa
- o Norma **PN-HD 60364-6:2016-07** Instalacje elektryczne niskiego napięcia -- Część 6: Sprawdzanie

2.2 Wymagania dotyczące realizacji dostawy wraz z montażem wyrobu medycznego - instalacji gazów medycznych

2.2.1 Klasyfikacja instalacji gazów medycznych jako wyrobu medycznego

Zgodnie z art. 17 pkt. 2 Ustawy o działalności leczniczej (Dz.U. 2011 nr 112 poz. 654 z późn. zm.) podmiot leczniczy jest obowiązany używać i utrzymywać wyroby medyczne, wyposażenie wyrobów medycznych [...] oraz systemy lub zestawy zabiegowe złożone z wyrobów medycznych zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 7 kwietnia 2022 r. o wyrobach medycznych (Dz.U. 2022 poz. 974).

Instalacje gazów medycznych, zgodnie z Rozporządzeniem Rady UE 2017/745 art. 120, Dyrektywą Rady 93/42/EEC oraz przepisami krajowymi (Ustawą o wyrobach medycznych), zostały zaliczone do wyrobów medycznych klasy IIb na podstawie reguły 9 (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 listopada 2010 r. w sprawie sposobu klasyfikowania wyrobów medycznych (Dz.U. 2010 nr 215 poz. 1416 par 4 pkt 4 ppkt 1).

2.2.2 Wymagania dotyczące Wykonawcy

Wytworzenie wyrobu medycznego, jakim jest instalacja gazów medycznych obejmuje zarówno projektowanie jak i montaż instalacji. Wytwórca instalacji gazów medycznych powinien spełniać następujące wymagania:

- powinien posiadać wdrożony system zarządzania jakością – wg standardu ISO 13485, w zakresie projektowania, montażu oraz atestacji instalacji gazów medycznych potwierdzony aktualnym certyfikatem (normy zharmonizowanej z Dyrektywą 93/42/EEC i Rozporządzeniem Rady UE 2017/745)
- musi uzyskać aprobatę CE lub inaczej certyfikat CE dla sprzedawanego wyrobu medycznego, którą może wydać jedynie Jednostka Notyfikowana

2.2.3 Proces nadania znaku CE dla wyrobu medycznego

Instalacja gazów medycznych jest wyrobem medycznym i musi zostać oznakowana obowiązkowym znakiem CE. Wszystkie normy zharmonizowane z Dyrektywą 93/42/EEC i Rozporządzeniem Rady UE 2017/745, w trakcie projektowania i wykonywania instalacji muszą być przestrzegane w taki sposób, aby instalacja mogła zostać oznakowana przez jej Wykonawcę znakiem CE po wykonaniu ostatecznych badań i ostatecznej weryfikacji dokumentacji.

Ocena zgodności z Dyrektywą polega na wykazaniu przez producenta, że produkowany przez niego wyrób medyczny spełnia wymagania zasadnicze (wymienione w załączniku I do Dyrektywy).

2.3 Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest projekt wykonawczy zamienny instalacji gazów medycznych na potrzeby inwestycji pn. "Rozbudowa budynków Ortopedyczno-Rehabilitacyjnego Szpitala Klinicznego im. W. Degi wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną oraz zagospodarowaniem terenu wokół obiektu"

2.4 Zakres opracowania

2.4.1 Opis zmian uzgodnionych z inwestorem w stosunku do projektu wykonawczego część: Instalacje Sanitarne, Tom 5 – przekazanego do realizacji robót

Podstawą i powodem zmian jest:

- rezygnacja z zaprojektowanej stacji zgazowania ciekłego tlenu oraz z rozprężalni butlowej tlenu gazowego
- rezygnacja z zaprojektowanej rozprężalni butlowej sprężonego powietrza
- rezygnacja z zaprojektowanej sieci zewnętrznej tlenu i sprężonego powietrza pomiędzy w/w źródłami a realizowanym budynkiem „bloku operacyjnego”
- rezygnacja z zaprojektowanej sprężarkowni powietrza medycznego 5 bar
- podjęcie decyzji przez Inwestora o zasilaniu realizowanego budynku „bloku operacyjnego” w tlen i powietrze z istniejących źródeł zaopatrzenia szpitalnego systemu gazów medycznych

Szpital posiada wystarczające źródła zasilania w tlen i sprężone powietrze, by zasilić nowoprojektowany budynek „bloku operacyjnego”, jednocześnie nie pogarszając parametrów zasilania istniejącej części szpitala.

Powyższe decyzje wygenerowały potrzebę zaprojektowania:

- sieci sprężonego powietrza o ciśnieniu 5 bar pomiędzy istniejącą sprężarkownią a budynkiem „bloku operacyjnego”
- sieci sprężonego powietrza o ciśnieniu 8 bar pomiędzy istniejącą sprężarkownią a budynkiem „bloku operacyjnego”
- zmian w przebiegu głównych rurociągów instalacji wewnętrznych gazów medycznych na poziomie -1
- zmian w przebiegu głównych rurociągów instalacji wewnętrznych gazów medycznych na poziomie 0

Ze względów technologicznych projektuje się:

- punkt awaryjnego zasilania w tlen zlokalizowany na ścianie budynku „bloku operacyjnego”
- doprowadzenie do sterylizatorni sprężonego powietrza o ciśnieniu 8 bar
- rezygnację z instalacji próżni w sterylizatorni
- zmianę lokalizacji skrzynki zaworowej zasilającej strefę sterylizatorni
- zmianę lokalizacji skrzynki zaworowej zasilającej strefę gabinetu zabiegowego na poziomie 0

Niniejsze opracowanie nie ingeruje w rozwiązania projektowe w zakresie instalacji gazów medycznych na kondygnacjach +1, +2, +3.

2.5 Ciśnienie w instalacjach gazów medycznych

Dla projektowanych instalacji ustala się następujące wartości ciśnienia dystrybucyjnego:

- tlen = 5 bar
- sprężone powietrze medyczne = 5 bar
- sprężone powietrze techniczne = 8 bar
- próżnia = - 0,6 bar

3 SPECYFIKACJA TECHNICZNA ELEMENTÓW INSTALACJI GAZÓW MEDYCZNYCH

3.1 Rurociągi gazów medycznych

Sieć gazów medycznych należy wykonać z rur miedzianych sztywnych typu Cu-DHP wg PN-EN 13348. Do połączeń lutowanych należy używać wyłącznie złączy lutowania kapilarnego wg PN-EN 1254-1. Spoiny należy lutować lutem bezkadmowym. Połączenia lutowane należy wykonywać w osłonie gazu ochronnego – np. azotu technicznego.

Układanie rurociągów w poziomie przewiduje się w przestrzeni sufitu podwieszonego oraz w bruzdach ściennych w obszarach, gdzie nie występuje sufit podwieszany. Rurociągi doprowadzające media do punktów zasilania urządzeń należy wykonać podtynkowo lub w zabudowie G-K. Rurociąg powinien być tak ułożony, aby nie był wystawiony na: uszkodzenia mechaniczne jak i chemiczne, działanie podwyższonej temperatury oraz kontakt z instalacją elektryczną.

Wymiarowanie głównych rurociągów zasilających pomiędzy budynkiem S-1 a budynkiem „bloku operacyjnego”:

- rurociąg tlenu fi 28x1,5
- rurociąg sprężonego powietrza AIR 8 fi 22x1,0
- rurociąg sprężonego powietrza AIR 5 fi 28x1,5

Maksymalne spadki ciśnienia na całej długości rurociągów nie przekraczają dopuszczalnej wartości 10% ciśnienia dystrybucyjnego.

Przewody należy mocować do stropów za pomocą systemowych zawiesi i uchwytów niezależnych od innych instalacji, w odległościach podanych w normie PN-EN ISO 7396-1:

Zewnętrzna średnica rury [mm]	Mocowanie poziome - maksymalny odstęp [m]	Mocowanie pionowe - maksymalny odstęp [m]
≤ 20	1,5 m	1,5 m
> 22 do 28	2,0 m	2,0 m
> 28 do 54	2,5 m	2,5 m

Mocowanie, które utrzymuje rury gazów medycznych powinno być wykonane z materiałów odpornego na korozję, bądź zabezpieczone tak, aby zminimalizować ryzyko jej wystąpienia. Przy przejściach przez przegrody oraz w środowiskach powodujących korozję (np. w tynkach) instalację należy prowadzić w rurach osłonowych z tworzyw sztucznych. Ponadto przejścia przez przegrody stanowiące granice stref pożarowych należy zabezpieczyć uszczelnieniami o odporności ogniowej przegrody, przy czym należy wykorzystać materiał niepalny do osłonięcia rurociągu, który nie wchodzi w reakcję z miedzią, co uniemożliwi ewentualnemu uwolnieniu gazów w przypadku uszkodzenia.

Rurociąg nie powinien być użyty jako podpora dla innych instalacji, ani nie powinien wspierać się na nich.

3.2 Zawory odcinające

Projektowaną instalację należy wyposażyć w zawory umiejscowione zgodnie z częścią rysunkową projektu. Przewiduje się zastosowanie zaworów kulowych wraz z mosiężnymi śrubunkami lutowniczymi w wykonaniu bezolejowym i bezsmarowym. Zawory powinny być przeznaczone dla gazów medycznych i próżni, powinny być zgodne z normą PN-EN ISO 7396-1:2016 lub inną normą równoważną. Dźwignia regulująca zawór powinna mieć możliwość blokady w pozycji otwartej lub zamkniętej, zabezpieczającej przed nieuprawnionym użyciem.

3.3 Strefowe zespoły kontrolne SZK

Dla umożliwienia odcinania i kontroli poszczególnych stref instalacji zaprojektowano strefowy zespół kontrolny SZK (inne nazwy: skrzynka zaworowo-kontrolna SZK lub zaworowo-informacyjna SZI) spełniające wymogi normy PN-EN ISO 7396-1.

Strefowe zespoły kontrolne pozwalają na odczytanie ciśnienia w poszczególnych odcinkach sieci rurociągowej oraz na wyłączenie ich z systemu zasilania i przeprowadzenie wymaganych prac konserwacyjnych i naprawczych bez konieczności przerywania ciągłości zasilania dla pozostałych stref zaopatrzenia w gazy medyczne.

Na poziomie -1 zamienia się strefowy zespół kontrolny zasilający strefę sterylizatorni z SZMA-2 na SZMA-1 oraz zmienia się jego lokalizację.

Powodem jest rezygnacja z instalacji próżni w sterylizatorni oraz usankcjonowanie zasady lokalizacji strefowych zespołów kontrolnych w ciągach komunikacyjnych, które są z reguły ogólnie dostępne.

Na poziomie 0 zmienia się lokalizację strefowego zespołu kontrolnego SZMA-2 w celu przybliżenia go do obsługiwanej strefy zasilania (gabinet zabiegowy i gabinet opatrunkowy) a tym samym zapewnienia dostępu użytkownikom do informacji o stanach alarmowych poszczególnych gazów medycznych.

Kontrolę poziomu ciśnienia panującego w sieci umożliwiają zainstalowane manometry oraz czujniki ciśnienia sterujące sygnalizatorami umieszczonymi w skrzynkach. Urządzenia te sygnalizują odchylenia ciśnienia o $\pm 20\%$ od ciśnienia nominalnego w przypadku gazów sprężonych oraz wzrost powyżej 66 kPa w przypadku próżni, z dopuszczalną tolerancją dokładności pomiaru ciśnienia $\pm 4\%$.

Normalny stan pracy sygnalizowany jest diodą LED w kolorze zielonym.

Alarmy wyzwalane są prądem spoczynkowym. Alarm optyczny (dioda LED w kolorze czerwonym) i akustyczny (brzęczyk) pojawia się na skutek przerwania przewodu łączącego sygnalizator z zestykiem czujnika ciśnienia. Przerwanie sygnału akustycznego na ok. 10 minut

z jednoczesnym przejściem ciągłego sygnału optycznego w sygnał migający następuje po wciśnięciu przycisku "Reset/Test".

Ponadto przycisk "Reset/Test" służy do sprawdzenia funkcjonowania sygnału optycznego i akustycznego oraz do pobudzenia bezpotencjałowego przekaźnika meldunku o zakłóceniach.

Strefowe zespoły kontrolne zgodnie z wymogami normy PN-EN ISO 7396-1 wyposażone są w zamek z zespołem awaryjnego otwierania.

Dla każdego rodzaju gazu medycznego w skrzynce zainstalowany jest blok zaworowy, który zgodnie z normą PN-EN ISO 7396-1, poza możliwością zamknięcia strefy zasilania zaworem odcinającym, umożliwia również fizyczne odcięcie zasilania. Blok zaworowy jest wyposażony w specyficzne dla rodzaju gazu przyłącze do podłączenia zasilania awaryjnego.

Strefowe zespoły kontrolne przystosowane są do montażu podtynkowego i natynkowego, pomyślane jako system modułów do indywidualnego wyposażenia co do rodzaju gazu, sposobu pomiaru i nadzoru ciśnień. W niniejszym zadaniu należy zastosować skrzynki montowane podtynkowo.

3.4 Punkt zasilania awaryjnego

Zaprojektowano punkt zasilania awaryjnego na ścianie bloku operacyjnego w celu umożliwienia podłączenia wiązki butli z tlenem 93% o ciśnieniu 200 bar umieszczonych w tzw. MAPAX zawierających 12 butli o poj. 50 l, połączonych kolektorami wysokiego ciśnienia. Punkt zasilania awaryjnego tworzy 2-stopniowy panel redukcyjny zasilania o wydajności 50 m³/h, ciśnienie wlotowe max 200 bar, ciśnienie wylotowe 4,5 do 5 bar. (np. PNEUMAT prod. „Hydro-gaz - med.”) umieszczony w skrzynce metalowej podtynkowej o wymiarach 600x500x200 zamykanej na klucz z napisem „Zasilanie awaryjne – TLEN”. Podpięcie wiązki do skrzynki wykonywać poprzez elastyczny łącznik butlowy tlenu wysokiego ciśnienia. Podłączenie do instalacji w budynku wykonać z rury miedzianej 22x1,5 podłączonej z jednej strony do wyjścia panelu redukcyjnego, prowadzonej w elewacji budynku do poziomu -1, a z drugiej strony podłączonej do zaprojektowanego wcześniej rurociągu tlenu jak pokazano na rzucie kondygnacji -1.

3.5 Sieć zewnętrzna tlenu oraz sprężonego powietrza p=5 bar oraz 8 bar

Zaprojektowano sieć zewnętrzną łączącą istniejącą centralę sprężonego powietrza zlokalizowaną w bud. S1 z nowoprojektowanym budynkiem „bloku operacyjnego”.

Trasa projektowanej sieci biegnie wzdłuż zaprojektowanego wcześniej rurociągu tlenu 54x2 od bud. S-1 do budynku „bloku operacyjnego”.

W początkowym odcinku biegnie w ziemi a dalej w korytarzach istniejących budynków aż do łącznika budynku „bloku operacyjnego”

Sposób wykonania instalacji sieci zewnętrznej w gruncie

Należy stosować się do ogólnych wytycznych wykonania instalacji gazów medycznych.

Rurociągi należy układać na głębokości ok. 100 cm. na podsypce z przesianego piasku grubości 15 cm.

Na całej długości rurociągi należy ułożyć w rurach ochronnych np. w dzielonych rurach osłonowych QRD 83 wykonanych z polietylenu wysokiej gęstości HDPE produkcji Q-Systems Sp. z o.o. w Lesznie

Po montażu i próbie szczelności rurociągi przysypać 20 cm warstwą piasku, ułożyć pas folii igielitowej w jaskrawym kolorze, a następnie przysypać ziemią z wykopu.

Należy wykonać uszczelnienie przejść sieci zewnętrznej przez ścianę, np. uszczelnieniem ciśnieniowym INTEGRA GP-DL lub materiałem uszczelniającym SIKa Sikaflex PRO-3 WF. Należy je wykonać zgodnie z zaleceniami producenta systemu uszczelnień.

Przebieg instalacji należy nanieść na wymaganej przez Inwestora dokumentacji powykonawczej.

3.6 Oznakowanie instalacji

Wszystkie oznaczenia muszą być wykonane w sposób czytelny i trwały.

Rurociągi należy oznakować odpowiednimi barwnymi identyfikatorami z nazwą lub symbolem gazu, ze wskazaniem kierunku przepływu. Oznaczenie takie powinno występować w sąsiedztwie zaworów odcinających, rozgałęzień, przed i za przegrodami, oraz na prostych odcinkach nie rzadziej niż co 10 metrów.

Sposób oznakowania instalacji rurociągowych:

- tlen: czarny napis „O2” na białym tle
- sprężone powietrze medyczne 5 bar - czarny napis „AIR 5” na czarno-białym tle
- sprężone powietrze medyczne 8 bar - czarny napis „AIR 8” na czarno-białym tle
- próżnia: czarny napis „VAC” na żółtym tle

Strefowe zespoły kontrolne powinny posiadać tabliczkę zamontowaną wewnątrz, która będzie zawierała podstawowe informacje o odcinanej strefie: nazwy lub symbole gazów, nazwy i numery (gdy są dostępne) zasilanych pomieszczeń oraz liczbę i lokalizację punktów poboru.

Zawory wbudowane w skrzynkę powinny mieć oznaczenia rodzaju gazu.

Punkty poboru powinny mieć oznaczenia zgodne z ISO 9170-1.

4 BADANIA INSTALACJI GAZÓW MEDYCZNYCH, SYSTEMÓW ZASILAJĄCYCH ORAZ SYTEMÓW ALARMOWYCH

Badania instalacji gazów medycznych należy wykonywać zgodnie z procedurami opisanymi w normie PN-EN ISO 7396-1:2016, załącznik C.

4.5 Badania instalacji gazów medycznych przy zaślepionych punktach poboru przed zakryciem

Po ukończeniu prac montażowych, polegających na ułożeniu, połączeniu rurociągów wraz z zaworami odcinającymi i z zaślepionymi podejściami do punktów poboru i jednostek zasilania medycznego, jednakże przed zakryciem ścian, szachtów, stropów podwieszanych, instalację należy poddać następującym próbom i pracom kontrolnym:

- kontrola mocowania i oznakowania rurociągów,
- kontrola zgodności średnic rurociągów, położenia armatury,
- łączona próba szczelności i wytrzymałości mechanicznej realizowana za pomocą gazu próbnego (azotu technicznego).
  - dla gazów sprężonych ciśnienie próby minimum 8,5 bar (ciśnienie min. 20% wyższe, niż możliwe ciśnienie które może się pojawić w rurociągu – np. wartość nastawy zaworu bezpieczeństwa w centrali),
  - dla próżni ciśnienie próby minimum 5 bar,Czas próby wynosi 2 – 24 godzin. Instalację należy uznać za szczelną jeżeli po upływie czasu próby spadek ciśnienia będzie niższy niż iloczyn $0,00025 \times [\text{czas próby}] \times [\text{wartość ciśnienia początkowego}]$.

4.6 Końcowe badania instalacji gazów medycznych

Po ukończeniu wszystkich prac montażowych, polegających na kompletnym montażu armatury, medycznych jednostek zasilających i urządzeń sygnalizacyjnych, instalację należy poddać następującym próbom i pracom kontrolnym:

- próba szczelności za strefowymi zaworami odcinającymi za pomocą gazu próbnego o ciśnieniu nominalnym sieci rozdzielczej dla sprężonych gazów medycznych i podciśnieniu nominalnym dla rurociągów próżni.
Czas próby dla gazów sprężonych wynosi 2 – 24 godzin, dla próżni 1 godzinę. Instalację należy uznać za szczelną jeżeli po upływie czasu próby:
  - dla gazów sprężonych spadek ciśnienia będzie niższy niż iloczyn $0,004 \times [\text{czas próby}] \times [\text{wartość ciśnienia początkowego}]$ w częściach nie zawierających elastycznych węży w medycznych zespołach zasilających oraz będzie niższy niż iloczyn $0,006 \times [\text{czas próby}] \times [\text{wartość ciśnienia początkowego}]$ w częściach zawierających elastyczne węże w medycznych zespołach zasilających,
  - dla próżni wzrost ciśnienia będzie niższy niż 20 kPa po upływie 1 godziny,
- kontrola lokalizacji obsługiwanych stref wraz z badaniem szczelności i zamykania strefowych zaworów odcinających,
- kontrola oznakowania stref w skrzynkach zaworowo-kontrolnych,
- próba prawidłowości połączeń rurociągów (próba krzyżowa),
- próba nieobecności zatorów w rurociągach,
- próba na nieobecność zanieczyszczeń cząstkami stałymi po płukaniu gazem próbnym,
- kontrola przepływu i spadków ciśnienia w punktach poboru,
- próba tożsamości gazu poprzez identyfikację gazu np. za pomocą analizatora tlenu,
- kontrola funkcjonowania systemów sygnalizacji,
- kontrola usunięcia naklejek tymczasowych z punktów poboru po wykonaniu wszystkich prób.

Wyniki powyższych czynności powinny zostać zaprotokołowane.

5 WYTYCZNE DLA INNYCH BRANŻ

- Rurociągi gazów medycznych należy uziemić przynajmniej w jednym miejscu. Rurociągi gazów medycznych nie mogą być używane do uziemiania innych instalacji i urządzeń.
- Rurociągi gazów medycznych i instalacje elektryczne powinny przebiegać w osobnych kanałach lub być oddalone od siebie o więcej niż 50 mm.
- W miejsca mocowania skrzynek zaworowo-kontrolnych należy doprowadzić przewody zasilające zgodnie z ich DTR. Systemy monitorujące i systemy alarmowe znajdujące się w strefowych zespołach kontrolnych powinny być podłączone zarówno do normalnego, jak i awaryjnego zasilania elektrycznego oraz powinny być oddzielnie zabezpieczone elektrycznie.
- Badania instalacji elektrycznej:
  - pomiar ciągłości połączeń wyrównawczych (uziemiające rurociągów)
  - pomiar skuteczności ochrony przez samoczynne wyłączenie zasilania (dla obwodu zasilającego strefowe zespoły kontrolne)
  - pomiar skuteczności ochrony przez samoczynne wyłączenie zasilania dla obwodów zasilających jednostki zasilania medycznego
  - badanie rezystancji izolacji instalacji dla obwodów zasilających jednostki zasilania medycznego

6 WYTYCZNE OBSŁUGI INSTALACJI GAZÓW MEDYCZNYCH

Instalacje gazów medycznych należy przekazać Inwestorowi / Użytkownikowi pod ciśnieniem roboczym. Obsługę instalacji mogą wykonywać wyłącznie pracownicy przeszkoleni. Przed przekazaniem instalacji gazów medycznych do użytkowania niezbędne jest przeszkolenie personelu.

Personel techniczny należy przeszkolić w zakresie :

- BHP przy użytkowaniu i eksploatacji instalacji gazów medycznych
- budowy systemu instalacji gazów medycznych obiektu
- obsługi armatury
- budowy i obsługi sygnalizacji alarmowej
- czynności serwisowych
- postępowania w sytuacjach awaryjnych

Personel medyczny należy przeszkolić w zakresie

- obsługi armatury
- obsługi sygnalizacji alarmowej
- postępowania w sytuacjach awaryjnych